מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את חמש התחנות של מסע חשוון ואת הרעיון המרכזי של כל אחת מהן
- לתרגל מושגי יסוד ממורשת ישראל: תפילת גשם, פרשות נח ולך לך, דמות רחל אמנו וחג הסיגד
- לפתח יכולת לחבר בין תכנים קהילתיים-משפחתיים לבין נושאי מורשת ותרבות
- לתרגל כתיבה ושיח סביב ערכים כמו אחריות, הכרת תודה, אכפתיות ושייכות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – פרק 1 • מר חשוון: חוגגים בעצמנו – היכרות עם הרעיון

1. א – כי אין בו חגים
2. ב – יום הולדת של חבר או חברה
3. ב – שמחה ביום שעשה ה'

חלק ב' – פרק 1 • מר חשוון: חוגגים בעצמנו – תרגול והבנה

1. לא נכון – אפשר לחגוג רגעים אישיים, כמו יום הולדת, הצלחה קטנה או הודיה למישהו
2. נכון – כל יום טוב יכול להיות סיבה לשמוח

חלק ג' – פרק 1 • מר חשוון: חוגגים בעצמנו – השלמות והתאמות

1. חגים
2. תודה

חלק ד' – פרק 1 • מר חשוון: חוגגים בעצמנו – התאמה

1 – ב (חגיגה עם שירה ושמחה)
2 – ג (הצלחה אישית קטנה)
3 – ד (הכרת תודה)
4 – א (יצירתיות ושמחה)

חלק ה' – פרק 2 • ותן טל ומטר: בקשת הגשם – היכרות עם המושגים

1. נכון – בתפילה אומרים בחודש חשוון את הבקשה ותן טל ומטר
2. לא נכון – טל הן טיפות קטנות של הבוקר, ואילו מטר הוא הגשם
3. נכון – בלי גשם האדמה והעצים לא יכולים לגדול
4. לא נכון – רצו להגיע לירושלים ברגל ולחזור הביתה לפני שיתחיל הגשם

חלק ו' – פרק 2 • ותן טל ומטר: בקשת הגשם – השלמות על עולי הרגל והמים

1. ירושלים
2. גשם
3. חשוון
4. ברז
5. טל

חלק ז' – פרק 2 • ותן טל ומטר: בקשת הגשם – חשיבה והרחבה

1. כדי שיוכלו להגיע הביתה בשלום לפני שהדרכים ייעשו קשות וקרות בגלל הגשם
2. כשמבינים שהגשם הוא ברכה חשובה, לומדים גם שלא נכון לבזבז מים אלא לשמור על כל טיפה
3. כגון לסגור ברז כשלא צריך, לתקן ברז שמטפטף או לקצר את הזמן במקלחת
4. טל הן טיפות קטנות שמופיעות בבוקר, ומטר הוא הגשם היורד מהשמיים

חלק ח' – פרק 3 • נח ולך לך: תיבה, קשת ומסע – הכרת הסיפור

1. א – עץ
2. ב – ארבעים יום וארבעים לילה
3. ב – יונה
4. ב – השאירו אותו פתוח לכל אורח
5. ב – הבטחה והתחלה חדשה

חלק ט' – פרק 3 • נח ולך לך: תיבה, קשת ומסע – תרגול והבנה

1. יונה
2. מסע
3. ברית

חלק י׳ – פרק 3 • נח ולך לך: תיבה, קשת ומסע – התאמה וסדר

- 1 – ג (בנה תיבה מעץ)
- 2 – א (אוהל פתוח לאורחים)
- 3 – ד (סימן של הבטחה)
- 4 – ב (חזרה עם עלה זית)

חלק י״א – פרק 3 • נח ולך לך: תיבה, קשת ומסע – סדר אירועים

1. נח בונה תיבה גדולה מעץ
2. יורד גשם חזק ארבעים יום וארבעים לילה
3. התיבה שטה על המים
4. נח שולח יונה שחוזרת עם עלה זית
5. כולם יוצאים מהתיבה ומופיעה קשת בשמיים

חלק י״ב – פרק 4 • רחל אמנו: לדאוג לאחר – הבנת הסיפור

1. א – רועת צאן
2. א – לאחותה לאה
3. ב – י״א בחשוון

חלק י״ג – פרק 4 • רחל אמנו: לדאוג לאחר – הבנה ויישום

1. נכון – בסיפור מסופר שרחל דאגה שכל כבש ישתה מים ליד הבאר
2. לא נכון – להפך, רחל שמה לב למי שעצוב וניסתה לעזור

חלק י״ד – פרק 4 • רחל אמנו: לדאוג לאחר – מילים ומושגים

1. באר
2. אמא

חלק ט״ו – פרק 4 • רחל אמנו: לדאוג לאחר – התאמה

- 1 – ב (רועה שדאגה לכל הצאן)
- 2 – ג (אחותה של רחל)
- 3 – ד (מקום שבו שתה הצאן)
- 4 – א (מעשה טוב כלפי מישהו אחר)

חלק ט״ז – פרק 5 • חג הסיגד: כמיהה לירושלים – הכרות עם החג

1. ג – חמישים יום
2. א – כהני הדת אצל יהודי אתיופיה
3. ב – הקשיבו להקראה מספר התורה והתפללו
4. א – געגוע לירושלים וחידוש הברית
5. ב – גם בירושלים

חלק י״ז – פרק 5 • חג הסיגד: כמיהה לירושלים – השלמת מושגים

1. תורה
2. חשוון
3. יורדים
4. ירושלים

חלק י״ח – פרק 5 • חג הסיגד: כמיהה לירושלים – חשיבה וכתיבה

1. עלו יחד על הר גבוה, הביטו לכיוון ירושלים, צמו והתפללו
2. כמו בספר נחמיה, העם מתכנס יחד להקשיב לתורה ולחדש את המחויבות שלו
3. כי כולם עולים יחד, מתפללים ושמחים יחד כקהילה אחת
4. תשובה פתוחה - תחושות של תקווה, התרגשות והתחברות לירושלים

חלק י״ט – פרק 6 • המסע של המשפחה שלי והיישוב שלי – זוכרים פרטים

1. נכון – הפרויקט מבוסס על ראיון עם מבוגר/ת מהמשפחה או מהקהילה
2. נכון – בכרטיס שואלים מאיפה הגיע החפץ ומתי הגיע
3. לא נכון – הרעיון הגדול הוא שכל יישוב נבנה בידי אנשים רבים שחלמו ועבדו יחד
4. נכון – יש רשימת שאלות דו-לשונית המיועדת לעולים

חלק כ׳ – פרק 6 • המסע של המשפחה שלי והיישוב שלי – מבינים את הפרויקט

- 1 – ה (קרוב משפחה או מישהו מהקהילה)
- 2 – ד (מהבנק או מוסיפים משלכם)
- 3 – ו (מקליטים או כותבים את הריאיון)
- 4 – א (סיפור החפץ)
- 5 – ב (עץ משפחה או עץ אנשים קרובים)
- 6 – ג (בתערוכה בשיעור 8)

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בדקו שהתלמיד/ה מציין/ת נכון את שם התחנה ואת הרעיון הגדול שלה בלשון עצמם, לא ציטוט מילולי
- ודאו הבנה שטל הוא טיפות בוקר ומטר הוא גשם, וקישור נכון לעולי הרגל שרצו להגיע הביתה לפני הגשמים
- בדקו שהתשובה כוללת שלב מהפרויקט (ראיון, חפץ או עץ משפחה) וערך רלוונטי כמו שייכות או הכרת תודה

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לארבעה שיעורים, פרק או שניים בכל שיעור, בהתאם לפריסה החודשית של האתר
- לכיתות עם תלמידים עולים כדאי להוסיף זמן לתרגול מושגים בעברית פשוטה לפני המעבר למשימות הכתיבה
- לתלמידים מתקשים אפשר להציע לענות בעל פה או לצייר במקום לכתוב משפט שלם בפרקים על הסיפורים
- מומלץ לשלב את פרק 6 כפרויקט סיום המחבר את כל התחנות יחד, ולהציג את התוצרים בכיתה בסוף המסע

חוברת תרגול – צועדים במסע המורשת: מסע חשוון

צועדים במסע המורשת

חט״ב · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מר חשוון: חוגגים בעצמנו
2. פרק 2 – ותן טל ומטר: בקשת הגשם
3. פרק 3 – נח ולך לך: תיבה, קשת ומסע
4. פרק 4 – רחל אמנו: לדאוג לאחר
5. פרק 5 – חג הסיגד: כמיהה לירושלים
6. פרק 6 – המסע של המשפחה שלי והיישוב שלי

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – צועדים במסע המורשת: מסע חשוון

חוברת התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזאת לומדים על מסע חשוון, תחנה אחרי תחנה. בכל פרק יש שאלות קצרות. אפשר לענות לבד או עם חבר או חברה.

📖 מילון קטן:

מר חשוון	שם לחודש חשוון, חודש בלי חגים בלוח השנה היהודי
ותן טל ומטר	בקשה בתפילה להמשך הגשם בעונת החורף
טל	טיפות מים קטנות שמופיעות בבוקר
מטר	גשם
ברית	הבטחה הדדית, כמו סימן הקשת אחרי המבול
לך לך	ציווי לאברהם לצאת למסע אל ארץ חדשה
חג הסיגד	חג של יהודי אתיופיה, חמישים יום אחרי יום הכיפורים, המבטא געגוע לירושלים
קסים	כוהני הדת המסורתיים בקהילת יהודי אתיופיה
מורשת	סיפורים, מקורות ומנהגים שמבטאים זהות אישית, משפחתית ולאומית
שייכות	תחושה של להיות חלק מקבוצה או קהילה

1 חלק א' – פרק 1 • מר חשוון: חוגגים בעצמנו – היכרות עם הרעיון

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה קוראים לחשוון "מר חשוון"?

א) כי אין בו חגים ב) כי יש בו הרבה חגים ג) כי הוא החודש הקר ביותר

ד) כי הוא החודש האחרון בשנה

2. מה אפשר לחגוג בלי חג?

א) רק חגים גדולים בלבד ב) יום הולדת של חבר או חברה ג) אי אפשר לחגוג בלי חג

ד) רק דברים שהמורה בוחרת

3. על מה מדבר הפסוק מתהלים?

א) שיר על הגשם ב) שמחה ביום שעשה ה' ג) תפילה לגאולה ד) ברכת המזון

2 חלק ב' – פרק 1 • מר חשוון: חוגגים בעצמנו – תרגול והבנה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אי אפשר לחגוג שום דבר בחודש חשוון כי אין בו חג.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	אפשר לחגוג גם הצלחה קטנה, כמו קריאת ספר לבד בפעם הראשונה.	☐	☐

3 חלק ג׳ – פרק 1 • מר חשוון: חוגגים בעצמנו – השלמות והתאמות

השלימו את המילה החסרה.

1. חודש חשוון הוא חודש בלי _____

2. אפשר לומר _____ למי שעזר לנו, וזו גם סיבה לשמוח

4 חלק ד׳ – פרק 1 • מר חשוון: חוגגים בעצמנו – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. יום הולדת של חבר	___	**א.** יצירתיות ושמחה
2. קריאת ספר לבד בפעם הראשונה	___	**ב.** חגיגה עם שירה ושמחה
3. אמירת תודה למי שעזר	___	**ג.** הצלחה אישית קטנה
4. בחירה מה לחגוג השבוע	___	**ד.** הכרת תודה

5 חלק ה׳ – פרק 2 • ותן טל ומטר: בקשת הגשם – היכרות עם המושגים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בחודש חשוון מתחילים לבקש גשם בתפילה	☐	☐
2	המילה טל מתארת גשם חזק וסוער	☐	☐
3	הגשם נותן מים לאדמה, לעצים ולאנשים	☐	☐
4	פעם אנשים חיכו דווקא לגשם שיתחיל מוקדם מאוד, עוד לפני החג	☐	☐

6 חלק ו׳ – פרק 2 • ותן טל ומטר: בקשת הגשם – השלמות על עולי הרגל והמים

השלימו את המילה החסרה.

1. פעם אנשים הלכו ברגל ל _____ כדי לחגוג את החג

2. עולי הרגל רצו להגיע הביתה בשלום לפני תחילת ה _____

3. מחכים עד חודש _____ כדי להתחיל לבקש גשם בתפילה

4. כדי לבדוק אם יש בזבוז מים בבית, אפשר לבדוק אם יש _____ שמטפטף

5. בתפילה מבקשים _____ ומטר, כשהמילה הראשונה היא טיפות קטנות והשנייה היא גשם חזק

7 חלק ז׳ – פרק 2 • ותן טל ומטר: בקשת הגשם – חשיבה והרחבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו במילים שלכם מדוע חיכו עולי הרגל לחזור הביתה דווקא לפני תחילת הגשמים

2. מהו הקשר בין הכרת תודה על הגשם ובין שמירה על כל טיפת מים? כתבו 2-3 משפטים

3. כתבו פעולה אחת שאפשר לעשות בבית כדי לשמור על מים

4. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין טל למטר

8 חלק ח׳ – פרק 3 • נח ולך לך: תיבה, קשת ומסע – הכרת הסיפור

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מאיזה חומר הייתה התיבה של נח?

א) עץ ב) אבן ג) בד ד) מתכת

2. כמה ימים ולילות ירד הגשם?

א) שבעה ימים ב) ארבעים יום וארבעים לילה ג) יום אחד ד) מאה ימים

3. את מי שלח נח כדי לבדוק אם המים ירדו?

א) עורב בלבד ב) יונה ג) נשר ד) סוס

4. מה אברהם ושרה עשו עם האוהל שלהם במסע?

א) סגרו אותו לכל אורח ב) השאירו אותו פתוח לכל אורח ג) מכרו אותו ד) החביאו אותו

5. מה הקשת בענן מראה לנו?

א) שיבוא עוד מבול ב) הבטחה והתחלה חדשה ג) שהחורף הסתיים ד) שצריך לברוח

9 חלק ט׳ – פרק 3 • נח ולך לך: תיבה, קשת ומסע – תרגול והבנה

השלימו את המילה החסרה.

1. נח שלח _____ מהתיבה, והיא חזרה עם עלה זית בפיה

2. אברהם ושרה יצאו ל _____ אל ארץ חדשה שה׳ הראה להם

3. הקשת בענן היא אות וסימן ל _____ בין ה׳ ובין הארץ

10 חלק י׳ – פרק 3 • נח ולך לך: תיבה, קשת ומסע – התאמה וסדר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נח	___	**א.** אוהל פתוח לאורחים
2. אברהם ושרה	___	**ב.** חזרה עם עלה זית
3. הקשת	___	**ג.** בנה תיבה מעץ
4. היונה	___	**ד.** סימן של הבטחה

11 חלק י״א – פרק 3 • נח ולך לך: תיבה, קשת ומסע – סדר אירועים

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	יורד גשם חזק ארבעים יום וארבעים לילה
☐	כולם יוצאים מהתיבה ומופיעה קשת בשמיים
☐	נח שולח יונה שחוזרת עם עלה זית
☐	נח בונה תיבה גדולה מעץ
☐	התיבה שטה על המים

12 חלק י״ב – פרק 4 • רחל אמנו: לדאוג לאחר – הבנת הסיפור

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. במה עסקה רחל?

א) רועת צאן ב) מלכה ג) נביאה ד) סוחרת

2. למי עוד רחל דאגה?

א) לאחותה לאה ב) לאביה בלבד ג) לזרים בלבד ד) לאף אחד

3. באיזה תאריך בחודש חשוון זוכרים את רחל אמנו?

א) א׳ בחשוון ב) י״א בחשוון ג) כ״ט בחשוון ד) ז׳ בחשוון

13 חלק י״ג – פרק 4 • רחל אמנו: לדאוג לאחר – הבנה ויישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	רחל דאגה שכל כבש בעדר ישתה מים	☐	☐
2	רחל התעלמה ממי שהיה עצוב סביבה	☐	☐

14 חלק י״ד – פרק 4 • רחל אמנו: לדאוג לאחר – מילים ומושגים

השלימו את המילה החסרה.

1. רחל הלכה עם הצאן של אביה אל ה _____

2. קוראים לרחל "רחל אמנו" כי היא דאגה לכולם כמו _____

15 חלק ט״ו – פרק 4 • רחל אמנו: לדאוג לאחר – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. רחל	___	**א.** מעשה טוב כלפי מישהו אחר
2. לאה	___	**ב.** רועה שדאגה לכל הצאן
3. באר	___	**ג.** אחותה של רחל
4. חסד	___	**ד.** מקום שבו שתה הצאן

16 חלק ט״ז – פרק 5 • חג הסיגד: כמיהה לירושלים – הכרות עם החג

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה ימים עוברים מיום הכיפורים עד הסיגד?

(א) שלושים יום (ב) ארבעים יום (ג) חמישים יום (ד) שישים יום

2. מי החזיק את ספר התורה בראש ההר?

(א) כהני הדת אצל יהודי אתיופיה (ב) ילדי הכפר (ג) שומרי ההר (ד) זמרי החג

3. מה קרה בראש ההר?

(א) שיחקו משחקים (ב) הקשיבו להקראה מספר התורה והתפללו (ג) בנו בית חדש (ד) אכלו ארוחת חג

4. מה המסר המרכזי של החג?

(א) געגוע לירושלים וחידוש הברית (ב) בקשת גשם (ג) מסע בתיבה (ד) חגיגת יום הולדת

5. איפה עוד חוגגים את הסיגד היום?

(א) רק בבתי ספר (ב) גם בירושלים (ג) רק בטלוויזיה (ד) רק בכפרים

17 חלק י״ז – פרק 5 • חג הסיגד: כמיהה לירושלים – השלמת מושגים

השלימו את המילה החסרה.

1. הקסים הקריאו בראש ההר מתוך ספר ה _____

2. חג הסיגד חל בתאריך כ״ט ב _____

3. אחרי הצום והתפילה, החוגגים _____ מההר ושמחים יחד

4. חג הסיגד מבטא כמיהה וגעגוע ל _____

18 חלק י״ח – פרק 5 • חג הסיגד: כמיהה לירושלים – חשיבה וכתיבה

ענו בקצרה.

1. מה עשו החוגגים כדי להביע כמיהה לירושלים?

2. הסבירו במילים שלכם מה הקשר בין חג הסיגד לחידוש ברית עם העם

3. כתבו משפט שמסביר למה חג הסיגד מחזק שייכות קהילתית

4. ספרו איך לדעתכם מרגישים החוגגים כשהם מגיעים לראש ההר

19 חלק י״ט – פרק 6 • המסע של המשפחה שלי והיישוב שלי – זוכרים פרטים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בפרויקט "המסע של המשפחה שלי" מראיינים בן משפחה או קרוב/ת קהילה	☐	☐
2	כרטיס "סיפור החפץ" כולל שאלה מאיפה הגיע החפץ ומתי	☐	☐
3	ביחידה "היישוב שלי" הרעיון הגדול הוא שהיישוב נבנה בידי אדם אחד בלבד	☐	☐
4	בבנק השאלות לראיון יש גרסה מיוחדת לעולים חדשים בעברית ובאנגלית	☐	☐

20 חלק כ׳ – פרק 6 • המסע של המשפחה שלי והיישוב שלי – מבינים את הפרויקט

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. בוחרים את מי מראיינים	___	**א.** סיפור החפץ
2. בוחרים 5 שאלות	___	**ב.** עץ משפחה או עץ אנשים קרובים
3. מתאמים זמן	___	**ג.** בתערוכה בשיעור 8
4. ממלאים כרטיס	___	**ד.** מהבנק או מוסיפים משלכם
5. בונים עץ	___	**ה.** קרוב משפחה או מישהו מהקהילה
6. מציגים את התוצר	___	**ו.** מקליטים או כותבים את הריאיון

כרטיס יציאה

תוכלו לספר בקצרה על שתיים מתוך חמש תחנות המסע ועל הרעיון המרכזי של כל אחת?

תוכלו להסביר מה ההבדל בין טל למטר, ולמה מתחילים לבקש גשם דווקא בחשוון?

תוכלו לתאר צעד אחד שעשיתם בפרויקט המשפחה שלכם וערך אחד שלמדתם ממנו?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀